

(L 15,1–32; 16,1–31; 17,20–18,14). Ezekben a példabeszédekben rendszerint központi példázat szerepel, amely szinte az egész vasárnap gondolatkörét meghatározza. Ezért kaptak ezek a vasárnapok ilyen melléknevet, mint „Tékozló fiú vasárnap”, „Szegény Lázár vasárnap” vagy „Farizeus és vámos vasárnap”. Hasonló elnevezések ugyanilyen megfontolásból a bizánci szertartású egyházban is kialakultak. A böjti idő utolsó, hetedik vasárnapja a virágvasárnap. Ennek külön liturgikus rendje és hagyományköre van.

Guzsik Tamás

(Megjelent az Örmény Egyházi Hírlevél, II/17. 1998. február 10-i számában)

Az Alleluja, a traktus és a szekvencia

Három különféle liturgikus ének, három különféle tartalom, három különféle megszólalás. A szentmise szíve közepéhez haladva találkozunk velük különféle liturgikus időszakokban vagy ünnepeken: az evangélium előtt.

Dicsérjétek az Istent! Ez a jelentése a héber „alleluja” szónak, amely a kezdetek óta meghódította a keleti és a nyugati keresztény liturgikus énekhagyományt. Az eredeti szó megmaradt, a jelentése is, dallama viszont a legkülönbébb díszes alakzatokban bontakozott és virágzott évszázadokat átívelve. Első magyar szentjeink Alleluja-tételeire méltán büszkék lehetünk, nemkülönben a legősibb ünnepek kortalanul ujjongó dallamaira. Csak az elmúlt néhány évszázad folyamán hagyott alább elterjedésük, manapság pedig sok helyen nem is tudják, hogy mit nem tudnak! Tanuljunk és énekeljünk minél gyakrabban díszes Alleluja-refrénst! Vasárnapról vasárnapra sokszor ugyanazt, hogy belemerüljünk ebbe a megunthatatlan és kiapadhatatlan örömeinkbe. A díszes Alleluja-dallam méltó módon készíti elő az evangéliumban megjelenő Krisztust: igényli a tömjént, az asszisztenciát és az evangélium énekelt elhangzását.

A traktus egyhuzamban végigénekel zsoltár vagy zsoltárrészlet. A böjti napok sajátossága az Alleluja helyett. Eredetileg szemlélődő, díszes szólóének, mely megrendítően készíti elő az evangélium megszólalását éppen az allelujás örvendezés elhagyásával. Ma is lehetőségünk van díszesebb vagy egyszerűbb traktuséneket hallani a kántor vagy a szköla éneklésével az ősi, megszentelt szövegeken, melyek mélyen az ünnepelt misztériumhoz kapcsolódnak, pl. nagyböjt első vasárnapján a 90/91. zsoltárból: „Aki a Magasságbelinek oltalmában lakozik, a Mindenható árnyékában marad. Mondja az Úrnak: Menedékem vagy és várom, Istenem, kiben bízom én. Mivel hozzám ragaszkodik, megmentem őt, fölemelem őt, mert ismeri az én nevemet. Hozzám kiált és én meghallgatom őt, a szorongatásban vele vagyok, megmentem és megdicsőítem őt. Betöltöm őt hosszú napokkal, és Üdvösségemet megmutatom neki.”

A szekvencia az Alleluját követő, a liturgikus ünnep hittartalmát szentírási alapokon kifejtő verses ének. A szekvenciák legnagyobb része kb. ezer éve keletkezett, amikor nagyon szerették őket. Ahol éneklük, ott ma is szeretik. Egy-

szeríbb változataik szinte népéneként csendülnek fel a hívek ajkán. Az *Éneklő Egyház* és a *Graduale Hungaricum* a kötelező tételek mellett egy szép válogatást ad: *Húsvét tiszta áldozatját; Jöjj, Szentlélek Isten, jöjj; Dicsérd, Sion, Megváltódat; Ítéletnek végső napja; Küldé az Úristen; Nagy vigadva örvend; Örülj, Krisztus szent Szülője; A Szent Keresztelő; Tiszta szívvel.*

Balogh P. Piusz OPraem gödöllői kormányzó perjel

A Gödöllői Kántorátus újra Egyeken

Egyeken, a Hortobágy nyugati szélén, a Tiszához közel fekvő, nagyrészt római katolikusok lakta nagyközségben az elmúlt években már többször énekelt a Gödöllői Kántorátus (öreg- és jelenlegi diákok, tanárok). A faluban, ahol sok a szegény és hátrányos helyzetű gyermek, a néhány éve egyházi fenntartásba került Móra Ferenc Katolikus Általános Iskola és Óvoda tanáráként áldozatos, nemes missziót vállalt *Lak Ferenc* és *Németh Zsuzsanna*, akik a gödöllői Premontrei Gimnázium, majd a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola egyházzene szakán végeztek. Az egyeki Szent József-templom kántoraiként plébániai szkolát alapítottak. Reméljük, hogy az egyekiplebania.hu/hu/szkolank/ honlapon a szépséges orthodox aláfestő zene helyett hamarosan a gyermekek énekében gyönyörködhetünk. (A *Felelős szerkesztő.*)

A Gödöllői Kántorátus látogatásáról szóló beszámoló *Deli Gábor* fényképeivel együtt fölkerült a debreceni egyházmegye honlapjára (dnyem.hu/index.php/item/710-a-godolloi-szkola-ujra-egyeken) és a helyi honlapra is:

„2015. február 3-án, Szent Balázs püspök ünnepén ismét szeretettel köszöntöttük templomunkban a Premontrei Kántorátus 13 tagját, *Balogh Piusz OPraem* atya és *Kocsis Csaba* vezetésével. Ünnepi vecsernyét imádkoztunk, ahol a Móra Ferenc Katolikus Általános Iskola igazgatója, *Kirilla Pál*, igazgatóhelyettese, *Bódi István*, az énekes osztály tanára, *Prokisch Sándor*, az iskola tanárai és diákjai, kicsik és nagyok egyaránt részt vettek. Az előénekesek a vendégek voltak, közöttük természetesen ott énekelt *Lak Ferenc* és *Németh Zsuzsanna*, akik a Szent József-templom kántorai. Ebben a tanévben indult iskolánkban az első énekes osztály és az iskolai szkola, ahol Zsuzsó tanítja a gyerekeket, így az ő tanítványainak hangja is emelte az ünnep fényét.

Csodásan zengett a templom! A vecsernye után mindenki Balázs-áldásban részesült. *Papp László* [plébános] atya mellett *Piusz atya* és [*Lukács Gábor*] *Imre* [OPraem] atya áldotta meg a gyerekeket és a felnőtteket. Kis ministránsunk, *Nagy Balázs*, aki most első osztályos, ma ünnepelte névnapját, így őt nagy meglepetés érte, mert a szkola tagjai külön is felköszöntötték énekükkel. Egyházközségünk tagjai megvendégelték a kedves vendégeket, akik most látták először a felújított plébániát és a Tárkányi Béla közösségi termet. A terített asztal mellett szakmai és baráti beszélgetést folytattunk, remek hangulatban telt el az egész délután.”